

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1149

[Total No. of Pages : 4

[5207] - 2006

M.A. (Semester - II)

SOCIOLOGY (Optional)

SO - 08 : Sociology of Labour

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following questions within 250 words. **[10]**

- a) Explain the changing organization of work and discuss how it is moving 'beyond bureaucracy'.
- b) Discuss challenges faced by trade unions in India.

Q2) Answer any one of the following questions within 250 words. **[10]**

- a) Examine the process of informalization of labour in India.
- b) Evaluate the issues related to human trafficking in India.

Q3) Answer any one of the following questions within 250 words. **[10]**

- a) Discuss changing conceptions of work and labour.
- b) Explain the nature of neo-liberal policies and discuss their impact on formal sector in India.

Q4) Answer any one of the following questions within 250 words. **[10]**

- a) Critically evaluate various theoretical perspectives on informal sector.
- b) Discuss nature and causes of local and regional migration in India.

P.T.O.

Q5) Write Short notes on any two of the following with in 100 words each. **[10]**

- a) Knowledge Industry Labour
- b) Feminization of work.
- c) Problem of unemployment in India.
- d) Caste and labour.

Total No. of Questions : 5]

P1149

[5207] - 2006
M.A. (Semester - II)
SOCIOLOGY (Optional)
SO - 08 : Sociology of Labour
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1)** खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे 250 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]
अ) कामाचे बदलते संघटन स्पष्ट करा आणि ते 'नोकरशाहीच्या पलीकडे' कसे चालले आहे याची चर्चा करा.
ब) भारतातील कामगार संघटनांपुढील आव्हानांची चर्चा करा.
- प्रश्न 2)** खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]
अ) भारतातील श्रमाच्या अनौपचारिकीकरणाच्या प्रक्रियेचे परीक्षण करा.
ब) भारतातील मानवी वाहतूकीशी संबंधित प्रश्नांचे विश्लेषण करा.
- प्रश्न 3)** खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]
अ) काम आणि श्रम यांच्या बदलत्या संकल्पनांची चर्चा करा.
ब) नवउदारमतवादी धोरणांचे स्वरूप स्पष्ट करा आणि भारतातील संघटित क्षेत्रावरील त्यांच्या परिणामांची चर्चा करा.
- प्रश्न 4)** खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]
अ) अनौपचारिक क्षेत्राच्या विविध सैद्धांतिक दृष्टिकोनांचे चिकित्सात्मक विश्लेषण करा.
ब) भारतातील स्थानिक आणि प्रादेशिक स्थलंतराच्या स्वरूप आणि कारणांची चर्चा करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोनांवर प्रत्येकी 100 शब्दांत टीपा लिहा.

[10]

- अ) माहिती उद्योगातील श्रम
- ब) कामाचे स्त्रीकरण
- क) भारतातील बेकारीची समस्या
- ड) जाती आणि श्रम

